

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : สัญญาเลขที่ RDG5750051
 ชื่อโครงการ : การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ชื่อนักวิจัย : พระเมธีสุตาทภรณ์,ดร. และคณะ
 ระยะเวลาโครงการ : 1 สิงหาคม 2557 ถึง 31 กรกฎาคม 2558

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความสนใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4) เพื่อศึกษาการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าแก่แหล่งท่องเที่ยวพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วยวิธีวิจัยคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย การนำเสนอองค์ความรู้ การวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ การใช้แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 400 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ เนื่องจากเส้นทางการเดินทางสะดวกและสามารถใช้ระบบออนไลน์แนะนำเส้นทางช่วยให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะธรรมชาติอุดมสมบูรณ์รองรับการท่องเที่ยวเชิงปฏิบัติธรรมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวยังมีความสำคัญและคุณค่าต่อชุมชนในพื้นที่ ประชาชนให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจแต่การมีส่วนร่วมบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้อย

2. รูปแบบและกระบวนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบการท่องเที่ยวสนองตอบกิเลสมากกว่าการเพิ่มพูนปัญญาเน้นเที่ยวชมความสวยงามพุทธศิลป์และระบบนิเวศรอบวัด 2) รูปแบบการท่องเที่ยวสนองตอบกิเลสน้อยลงเพิ่มพูนปัญญาตามแนวปฏิบัติของเกจิอาจารย์เน้นการเที่ยวชมบูชาเกจิอาจารย์ศึกษาวัตรปฏิบัติที่ดั่งามของพระเกจิอาจารย์ 3) รูปแบบการท่องเที่ยวสนองตอบกิเลสน้อยลงเพิ่มพูนปัญญาตามแนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์ของวัด ความโดดเด่นของวัดในชุมชน โดยวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์เชื่อมโยงกับท้องถิ่น 4) รูปแบบการท่องเที่ยวไม่สนองตอบกิเลสเน้นการเรียนรู้กรรมฐาน ศึกษาพุทธธรรมสนใจกิจกรรมรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานเพื่อความหลุดพ้น

3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ลักษณะการเดินทางแบบกลุ่มเพื่อนอาศัยยานพาหนะในการเดินทางโดยรถเช่า/รถตู้ นิยมมาท่องเที่ยวในวันเสาร์-อาทิตย์ มาเที่ยวในครั้งนี้อยู่ระยะเวลา 2 – 3 วัน ไม่พักแรม ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งละ 2,001 – 3,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการทำบุญครั้งละ 1 – 100 บาท ไปท่องเที่ยวที่อื่นต่อ เหตุผลส่วนใหญ่เป็นการเดินทาง

ปฏิบัติธรรม ฝึกฝนสมาธิและการเจริญจิตภาวนา การวางแผนจัดโปรแกรมท่องเที่ยวจัดรายการเดินทางทั้งหมดด้วยตนเอง และความสนใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจสูงสุด คือ วัดจะต้องมีเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียง รองลงมาคือ มีพระอาจารย์คอยตอบปัญหาธรรมะและสั่งสอนธรรม และข้อที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจน้อยที่สุด คือ มีการจัดนิทรรศการกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของวัด

4. การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าและคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) การโฆษณา 2) การประชาสัมพันธ์ 3) การส่งเสริมการขาย และ 4) การขายโดยพนักงาน เพื่อเป็นการเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักเส้นทางการท่องเที่ยวของวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้รวบรวมนำเสนอผ่านระบบออนไลน์ มีการผลิตสื่อวีดิทัศน์ เว็บไซต์แหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรม nkr.mcu.ac.th/tour/ เผยแพร่ใน Youtube โทรทัศน์ สถานีวิทยุ พร้อมจัดทำสื่อแผ่นพับ คู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรม เผยแผ่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรายใหม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควบคู่กับการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยว จัดทำคู่มือ แผ่นพับ และให้เบอร์โทรศัพท์ติดต่อกับผู้ประกอบการ เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมให้นักท่องเที่ยวสัมผัสธรรมชาตาระบบนิเวศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมตามวิถีของพระสายกรรมฐาน สัมผัสวิถีวัฒนธรรมพุทธ ได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้กรรมฐานในแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรมที่มีหลักการที่ถูกต้อง ตรงตามหลักพระพุทธศาสนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับพระอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเจริญกรรมฐานที่และมีส่วนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญบุญการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธธรรม

Abstract

Project Code : Contract No. RDG5750051

Project Title : The Potential Development of Buddhist Tourist Attraction in the Northeast

The Researcher's Name : Phramateesutaphon, Dr. and and colleague

Project period : 1 August 2014 to 31 July 2015

Objectives of this research are 1) to study of The Potential of Buddhist Tourist Attraction in the Northeast, 2) to study of Forms and Management Processes of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast, 3) to study of Behaviors and Interests of Tourists in Buddhist Tourist Attractions in the Northeast 4) to study of Adding Values Promotion of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast

Research methodology included qualitative and quantitative. Qualitative research including study of primary and secondary data, observation form of participation, interview form, buzz group, knowledge presentation, for quantitative research such as usage of the inquired form to collected the data about the tourist's opinion of Thai and foreigner of 400 tourists

The research results found that

1. The Potential of Buddhist Tourist Attraction in the Northeast in overall found that the potential was in a medium level with a most level is value and important of the tourist attraction secondary is the tourist attraction's environmental and potential of the tourist attraction could be support travelling due the fact that the route to travel is convenience and could be use online system to guidance the route into the tourist attraction easily, for the tourist attraction with completed natural characteristic support the abundance of natural resources for tourism, support the ecotourism Dharma included the tourist attraction is important and valued to the community in the area. The public welcoming the tourist by gladness but the participate to management for the tourist attraction is in a less

2. Forms and Management Processes of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast was in a much level with highest mean is management results of the Buddhist attraction secondary is requirement of the tourist and the interested to the Buddhist tourist attraction and a mean in less level is management plan of the Buddhist tourist attraction Forms and Management Processes of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast by basic context of the Buddhist tourist attraction in the

Northeast that were the study group of 20 temples that divided by 4 forms such as forms of tourism-oriented fair, form of tourism-the instructor, form of tourism-community historical and form of tourism-mediation practicing

3. Behaviors of Tourists in Buddhist Tourist Attractions in the Northeast, the most recognized the information from internet, characteristic of traveling is friend group, travelled by rental car/van, like to travel on Saturday-Sunday, has spent time for this trip of 2-3 days without pass the night, expense for travel of 2,001-3,000 baht a time, expense for making merits of 1-100 baht a time and went to other places, main reason is practice the dharma, practice mediation, planed the travelling program by own Interests of Tourists in Buddhist Tourist Attractions in the Northeast in overall was in a much level, a highest interest is the temple shall has the famous instructor secondary is has the instructor to respond dharma questionnaires and teach the dharma and a less interest is has prepared exhibition for educate in historical of the temple

4. Adding Values Promotion of Buddhist Tourist Attractions in the Northeast

4.1 Advertising is inviting to the tourists recognize the travelling route of the temple where is tourist attraction, has connected with the relic legend and connected obligations by the mediation Buddhist monk or the Buddhist monk of Wat Pah which collected to present via online system, has produced video media, Buddhist tourist attraction Website; nrk.mcu.ac.th/tour/ dispersed in Youtube, television, radio station included prepared brochures, guidance for Buddhist tourist attraction

4.2 Public relations; dispersed to the new tourists to recognize information and travelling route that connected in the Northeast, attracted the tourist to travel for more, has activity for travel the Buddhist tourist attraction, spend short time for join with activity, interested to stay informed through online media with preparation of itineraries for tourists to choose according to their interests. The researchers have dispersed information to the related section where encourage tourist, prepared guidance, brochures and gave telephone number to contact with the entrepreneurs, prepared tourist documentary for the radio station and local television, television station of MCU TV, television station for educational of Mahachulalongkornrajavidyalaya University to continue public relations about Buddhist tourist attraction

4.3 Merchandizing; prepared tour for the entrepreneurs to travel the prototype tourist attraction especially learning tourist for mediation practicing to provide the entrepreneurs with a better understanding, could be applying, prepared

promotion program for travelling of mediation practicing and prepared activities of travelling in type of visiting the temples according to Buddhist principle, to accommodate the tourists who are not ready yet for meditation practice but required for learning travelling and explore Buddhist historical

4.4 Selling by the individual; the entrepreneurs prepared Buddhist tourist Program for sell the interested tourists and directly contact to the entrepreneurs also the researchers have presented the concept for doing a tourist business by new form as the reversing passion tour that pointed out more number of the tourist and were likely interest in tourist of mediation practice, sightseeing nature in the temple by person, family and group, has the one entrepreneurs became an entrepreneurs prototype to provide tourist program of mediation practice that is selling by the individual of Yim Lamai Travel Company Limited has performed as the first company in the Northeast and cooperate with the researchers and exchanged information together, organized the promotional activities of the company such as publicized via website of Buddhist tourist attraction, radio station for Buddhist of MCU Nakhon Ratchasima FM. 99.75 Mhz etc.